

A Ch'añ Libro ESDRAS

Esdras sb'i jun libro tic, yujto syalcot yab'ixal viñaj Esdras d'ay yed' viñaj Nehemías. Junñej syutej eb' viñ yalancot yab'ixal eb' aj Judá. Junñej pax syutej eb' viñ yalancot yab'ixal juntzañ tas ujinac. Palta ch'occh'oc ix yutej eb' sc'ayb'an d'a yib'añ junjun macañ. A viñaj Esdras, a viñ sc'ayb'an eb' yetisraelal d'a sc'ayb'ub'al Dios, yic vach' syutej eb' yoch ejmelal d'a Dios. Axo pax viñaj Nehemías viñ gobernador. A tas nab'il yuj viñaj Nehemías chi' to sb'ochajxiq'ue smuroal choñab' Jerusalén. Snaan-pax viñ tas syutej smunlaj yed' eb' anima, tas pax syutej eb' stañvan sb'a d'a yol schoñab'.

A viñaj Esdras chi', a viñ tz'ib'jinacpax yab'ixal jayvañ eb' aj Judá xid'nac icha presoal, ayic spaxnacxicot eb' yed' viñaj Zorobabel, aycan sb'i eb' d'a capítulo 1 yed' 2. Axo d'a capítulo 3 masanto d'a 6, ata' syalcot tas ajnac sb'ochajxiq'ue stemplo Dios. Syalanpax viñaj Esdras chi' tas aj smeltzajnacxi viñ yed' eb' ayb'at icha presoal yed'oc, tas pax yutejnac viñ yalan d'a eb' anima to syac'xioch spensar eb' d'a Dios. Aton syalcan d'a capítulo 7 masanto d'a 10.

*A sley viñaj Ciro
(2Cr 36.22-23)*

¹ Ayic b'ab'el ab'il yoch viñaj Ciro reyal d'a Persia, ix elc'och slolonel Jehová yalnaccanel viñaj Jeremías schecab'. A Jehová ix ac'an sna viñaj rey Ciro chi', yuj chi' ix yaq'uelta jun checnab'il viñ. Ix schecan viñ alchajel d'a masanil yol smacb'en, ix schecanpax viñ pucchajel ab'ix, syalan icha tic: ² A in Ciro in tic sreyal in Persia, a in

sval icha tic: A Jehová sDiosal satchaañ, a' ix ac'anoch masanil nación d'a sat lum tic d'a yol in c'ab'. A' ix alan d'ayin to tzin b'oq'ue scajnum' d'a Jerusalén d'a yol yic Judá. ³ Yuj chi', yalñej mach ex schoñab' ex Jehová, colvajocab' Jehová e Diosal chi' eyed'oc. A ticnaic ixiquec d'a Jerusalén d'a yol yic Judá, tze b'oanxiq'ue scajnum' Jehová e Diosal chi' ta'. ⁴ Yalñej mach ex ix to ex can d'a tic, tato e gana tzex pax d'a Jerusalén, colvajocab' eb' cajan d'a e lac'anil chi', yac'ocab' q'uen oro eb', q'uen plata yed' pax tastac yed' noc' molb'etzal noc' d'ayex. Yac'ocab' pax yofrenda eb' yuj scajnum' Dios d'a Jerusalén chi', xchi jun checnab'il chi'.

⁵ Yuj chi' ix yac' lista sb'a eb' yajalil d'a scal eb' yiñtilal Judá, d'a scal eb' yiñtilal Benjamín yed' masanil eb' sacerdote yed' eb' levita, aton eb' b'aj ix lolon Jehová d'a spensar to sb'at eb' d'a Jerusalén yic b'at sb'oanxiq'ue scajnum' Jehová eb'. ⁶ Axo masanil eb' anima cajan d'a slac'anil eb', ix yac' q'uen oro eb', q'uen plata, noc' molb'etzal noc', tastac te caro stojol yed' pax juntzañxo ofrenda to tz'el val d'a sc'ol eb' yac'ani. ⁷ Ay pax juntzañ yamc'ab' yic scajnum' Jehová ic'b'ilcot d'a Jerusalén yuj viñaj Nabucodonosor, aycanoch d'a yol stemplo sdiosal viñ. ⁸ Axo viñaj Ciro chi' ix alan d'a viñaj Mitrídates, viñ sic'um tumin to syiq'uelta juntzañ tastac chi' viñ, sb'isan viñ, syac'an viñ d'a viñaj Sesbasar, viñ ol och yajalil d'a Judá. ⁹ Aton sb'isul tastac tic: 30 q'uen nivac uc'ab' nab'a oro, mil q'uen nivac uc'ab' nab'a plata, 29 q'uen cuchilub', ¹⁰ 30 q'uen yunetac uc'ab' nab'a oro, 410 q'uen yunetac uc'ab' nab'a plata, axo juntzañxo tastac, mil sb'isul. ¹¹ A sb'isul juntzañ tas nab'a oro yed' nab'a plata d'a smasanil, 5 mil 400. Masanil juntzañ chi' ix yic' meltzaj viñaj Sesbasar yed' juntzañxo eb' ayic ix paxta eb' d'a Babilonia chi', ix jaxcan eb' d'a Jerusalén.

2

*Eb' ix paxta d'a Babilonia**(Neh 7.5-73)*

¹⁻² Aton slistail eb' aj Judá ic'b'ilb'at yuj viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, eb' ix jax d'a Jerusalén yed' d'a juntzañxo lugar d'a yol yic Judá. Junjun eb' ix c'ochxican d'a schoñab'. Axo eb' viñ cuchb'um d'a eb', aton eb' viñ tic: Viñaj Zorobabel, viñaj Jesúa, viñaj Nehemías, viñaj Seraías, viñaj Reelaías, viñaj Mardoqueo, viñaj Bilsán, viñaj Mizpar, viñaj Bigvai, viñaj Rehú yed' viñaj Baana.

³⁻²⁰ A eb' yiñtilal viñaj Paros, 2 mil 172 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Sefatías, 372 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Ara, 775 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Pahat-moab, aton eb' yiñtilal viñaj Jesúa yed' viñaj Joab, 2 mil 812 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Elam, mil 254 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Zatu, 945 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Zacai, 760 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Bani, 642 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Bebai, 623 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Azgad, mil 222 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Adonicam, 666 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Bigvai, 2 mil 56 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Adín, 454 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Ater, añejtona' viñ scuchanpax Ezequías, 98 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Bezai, 323 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Jora, 112 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Hasum, 223 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Gíbar, 95 eb'.

²¹⁻³⁵ Ay eb' yiñtilalcan eb' anima ec'nac cajan d'a juntzañ choñab' ix meltzajpaxi, aton eb' tic: Eb' aj Belén, 123 eb'. Eb' aj Netofa, 56 eb'. Eb' aj Anatot, 128 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Azmavet, 42 eb'. Eb' aj Quiriat-jearim, eb' aj Cafira yed' eb' aj Beerot, 743 eb'. Eb' aj Ramá yed' eb' aj Geba, 621 eb'. Eb' aj Micmas, 122 eb'. Eb' aj Betel yed' eb' aj Hai, 223 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Nebo, 52 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Magbis, 156 eb'. Eb' ec'nac d'a junxo scuchan Elam, mil 254 eb'. Eb' aj Harim, 320 eb'. Eb' aj Lod, eb' aj Hadid

yed' eb' aj Ono, 725 eb'. Eb' aj Jericó, 345 eb'. Eb' aj Senaa, 3 mil 630 eb'.

³⁶⁻³⁹ Axo eb' sacerdote, eb' yiñtilal viñaj Jedaías, aton eb' yiñtilal viñaj Jesúa, 973 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Imer, mil 52 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Pasur, mil 247 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Harim mil 17 eb'.

⁴⁰⁻⁴² Eb' levita yiñtilal viñaj Jesúa yed' eb' yiñtilal viñaj Cadmiel, a eb' chi' yiñtilal pax eb' viñaj Hodabías, 74 eb'. Eb' yiñtilal viñaj Asaf sb'itani, 128 eb' d'a smasanil. Eb' tañvum puerta, aton eb' yiñtilal viñaj Salum, eb' yiñtilal viñaj Ater, eb' yiñtilal viñaj Talmón, eb' yiñtilal viñaj Acub, eb' yiñtilal viñaj Hatita yed' eb' yiñtilal viñaj Sobai, 139 eb' d'a smasanil.

⁴³⁻⁵⁴ Axo eb' smunlaj d'a templo, aton eb' yiñtilalcan eb' viñ ol b'inaj tic: Viñaj Ziha, viñaj Hasufa, viñaj Tabaot, viñaj Queros, viñaj Siahá, viñaj Padón, viñaj Lebana, viñaj Hagaba, viñaj Acub, viñaj Hagab, viñaj Salmái, viñaj Hanán, viñaj Gidel, viñaj Gahar, viñaj Reaía, viñaj Rezín, viñaj Necoda, viñaj Gazam, viñaj Uza, viñaj Paseah, viñaj Besai, viñaj Asena, viñaj Meunim, viñaj Nefusim, viñaj Bacbuc, viñaj Hacufa, viñaj Harhur, viñaj Bazlut, viñaj Mehída, viñaj Harsa, viñaj Barcos, viñaj Sísara, viñaj Tema, viñaj Nezá yed' pax viñaj Hatifa.

⁵⁵⁻⁵⁷ Ay pax eb' yiñtilalcan eb' ac'jinac servil viñaj Salomón, aton eb' yiñtilal eb' viñ ol b'inaj tic: Viñaj Sotai, viñaj Soferet, viñaj Peruda, viñaj Jaala, viñaj Darcón, viñaj Gidel, viñaj Sefatías, viñaj Hatil, viñaj Poqueret-hazebaim yed' pax viñaj Ami. ⁵⁸ Masanil eb' tz'ac'vi servil d'a scajnub' Dios yed' pax yiñtilal eb' ac'jinac servil viñaj Salomón, 392 eb' d'a smasanil.

⁵⁹⁻⁶⁰ A viñaj Delaías yed' eb' yiñtilal viñaj Tobías yed' eb' yiñtilal viñaj Necoda, 652 eb'. A eb' tic ix cot eb' d'a Tel-mela, d'a Tel-harsa, d'a Querub, d'a Addán yed' d'a Imer.

A eb' tic, maxtzac yal-laj sch'oxanel sb'a eb' tato yiñtilal Israel eb'. ⁶¹⁻⁶² A eb' yiñtilal viñaj Habaía, eb' yiñtilal viñaj Cos yed' eb' yiñtilal viñaj Barzilai, ix yal eb' to sacerdote eb', palta malaj b'aj tz'ib'ab'ilcani tato yiñtilal sacerdote eb'. Yuj chi' maj chajioch eb' d'a opisio d'a sacerdoteal. A viñaj Barzilai chi', ix yic'laj sb'a viñ yed' jun ix yisil jun viñ aj Galaad scuchan Barzilai, yuj chi' a sb'i viñ sñi' viñ chi' ix ochcan d'ay. ⁶³ Ix yalan viñ yajal yaj d'a eb' to max yal svaan vael eb' yic Dios yaji, masanto yic ol yil junoc viñ sacerdote d'a Urim yed' Tumim yic scheclaji tato yel yiñtilal sacerdote eb'.

⁶⁴⁻⁶⁷ Junñej ix aj eb' anima chi' smasanil, 42 mil 360 eb'. Ch'oc pax yaj eb' viñ checab' yed' eb' ix checab', 7 mil 337 eb' d'a smasanil, ch'oc pax yaj 200 eb' viñ vinac yed' eb' ix ix sb'itani. Ay pax 736 noc' chej, 245 noc' mula, 435 noc' camello yed' 6 mil 720 noc' b'uru.

⁶⁸ Ayic ix c'och eb' d'a Jerusalén, ay juntzañ eb' yajal d'a scal eb', ix yac' silab' eb' yuj sb'ochajxi scajnob' Jehovah b'aj ayec' d'a peca'. ⁶⁹ Icha syal jantac ix techaj yuj eb', a ix yac' eb' yic sb'ochajxi templo chi'. Mil 30 libra q'uen oro ix yac' eb' yed' 5 mil 740 libra q'uen plata yed' 100 pichul yic eb' sacerdote.

⁷⁰ A eb' sacerdote, eb' levita sb'itani, eb' tañvum puerta yed' eb' smunlaj d'a templo yed' juntzañxo eb' choñab', ix cajnajcan eb' d'a Jerusalén chi'. Axo masanil eb' yetisraelal eb' chi', ix b'at cajnajxican junjun eb' b'aj ec'nac eb' smam yicham eb' d'a peca'.

3

Ix elxi yich yochxi culto

¹ Toxo ix laj ajxi cajan eb' israel d'a schoñab'cani, axo yic ix javi jun yuquil uj, ix smolb'an sb'a eb' masanil d'a Jerusalén. ² Axo viñaj Jesúa yuninal viñaj Josadac

yed' juntzañxo eb' viñ sacerdote yed' pax viñaj Zorobabel yuninal viñaj Salatiel yed' eb' sc'ab'yoc, ix syamoch eb' viñ sb'oanxiq'ue altar yic Jehová Dios, yic syac' silab' eb' d'a yib'añ altar chi', icha yajcan d'a ley yuj viñaj Moisés schecab' Dios. ³ Yujto xiv eb' d'a eb' ch'oc choñab'il cajan d'a slac'anil, yuj chi' te vach' ix yutej eb' sb'oanq'ue jun altar chi'. Junjun q'uiñib'alil yed' junjun yemc'ualil sñus silab' eb' d'a yib'añ altar chi', yic syic'ancharañ Jehová eb'. ⁴ Ix yac'anoch q'uiñ eb' yic chinama, ix yac'an silab' eb' tz'ac'ji d'a junjun c'u, icha yalancan ley. ⁵ Ix yac'an silab' eb' to stz'a d'a junjun c'u, silab' ayic tz'alji q'uen uj, silab' yuj q'uiñ tz'och d'a junjun ab'il yed' silab' mach tz'el d'a sc'ool yac'an d'a Jehová. ⁶ A d'a b'ab'el c'ual yic yuquil uj, ix schanel yich eb' yac'an silab' stz'ai, vach'chom manto em yich scajnub' Jehová. ⁷ Ix yac'an tumin eb' d'a eb' albañil yed' d'a eb' ñicum te'. Ix yac'anpax ixim trigo eb', vino yed' aceite d'a eb' aj Sidón yed' d'a eb' aj Tiro yic syac'ancot te' c'ute' eb' d'a Líbano. Scot te' d'a yib'añ a' mar masanto sjavi te' d'a Jope, icha ix aj yalan viñaj Ciro sreyal Persia.

Ix el yich sb'ochajxi scajnub' Dios

⁸ Ix el yich sb'ochajxi scajnub' Dios yuj viñaj Zorobabel yuninal viñaj Salatiel, viñaj Jesúa yuninal viñaj Josadac yed' eb' sacerdote, eb' levita yed' masanil eb' ix cot d'a Babilonia. D'a schab'il ujal yic schab'il ab'il sjavi eb' d'a Jerusalén, ix syamanoch eb' sb'oanxi scajnub' Jehová, ix yac'anoch jun munlajel chi' eb' d'a yol sc'ab' eb' levita ec'xo 20 ab'il sq'uinal. ⁹ A jun viñ levita scuchan Jesúa, eb' yuninal viñ yed' eb' yuc'tac viñ, viñaj Cadmiel yed' eb' yuninal yed' pax eb' yiñtilal eb' aj Judá, junñej ix yutej sb'a eb'. Cuchb'um ix aj eb' d'a munlajel chi'. Ix colvajpax

eb' levita yiñtilal viñaj Henadad yed' eb' ayto yuj sb'a yed' eb'.

¹⁰ Ayic ix yac'anem yich scajñub' Jehová chi' eb' albañil, ix q'ue liñan eb' viñ sacerdote, ayoch spichul eb' viñ yic sacerdoteal, yed'nac strompeta eb' viñ. Axo eb' levita yiñtilal viñaj Asaf yed'nac splatillo eb', sb'itan eb' d'a Jehová, icha yalnaccan viñaj David sreyal Israel d'a peca'.

¹¹ Sb'itan jun macañ eb', stac'vipax nañalxo eb', syalan eb' icha tic: Caq'uec yuj diosal d'a Jehová yujto te vach', yujto te xajan oñ a oñ israel oñ tic yuuj d'a junelñej, xchi masanil anima. Tz'el yav eb' yuj tzalajc'olal, sb'itanpax eb' d'a Jehová Dios yujto toxo ix emxi yich scajñub'.

¹² Tzijtum eb' sacerdote, eb' levita yed' eb' yajalil choñab' te ichamtac vinacxo, yilnac jun b'ab'el templo eb'. Te chaañ ix el yav eb' yoq'ui ayic ix yilan eb' yem yich junxo ac' templo chi'. Tzijtum pax mach tz'el yav yuj tzalajc'olal.

¹³ Maxtzac nachajel yuj eb' tz'ab'ani tas van yuji chi'. Ay mach tz'oq'ui, ay mach tz'avaj yuj tzalajc'olal, najat tz'ab'chaj yel yav eb' yujto te chaañ tz'avaj eb'.

4

A eb' ajc'ol ix cachan vanaj munlajel

¹ Ayic ix yab'an eb' ajc'ol yaj d'a eb' yic Judá yed' d'a eb' yic Benjamín to a eb' ix meltzajcot d'a Babilonia van sb'oanxiq'ue stemplo Jehová sDiosal eb', ² ix c'och eb' d'a viñaj Zorobabel yed' d'a eb' yajal yaj d'a scal junjun macañ eb'. Ix yalan eb' icha tic:

—Comonoc scha e c'ool sco b'o jun munlajel tic eyed'oc, yujto tzoñ ochpax ejmelal d'a e Diosal chi' icha ex tic. Atax yic oñ ic'chajcot d'a tic yuj viñaj Esar-hadón sreyal Asiria, atax ta' oñ och ijan cac'an co silab' d'a e Diosal chi', xchi eb'.

³ Ix tac'vi viñaj Zorobabel yed' viñaj Jesúa yed' juntzañxo eb' viñ yajal yaj chi', ix yalan eb' viñ icha tic:

—Mañ ol yal-laj junñej ol co b'oxiq'ue scajnub' Jehovah co Diosal tic eyed'oc. A oññej israel oñ tic ol co b'o'o, yujto icha chi' ix aj yalan viñaj Ciro sreyal Persia d'ayoñ, xchi eb' viñ.

⁴ Palta ix och val ijan eb' ajc'ol chi' yac'an chab'axq'ue sc'ol eb', yic xivchaañ masanil eb' cajan d'a Judá chi' yic vach' maxtzac sb'oxiq'ue jun templo chi' eb'. ⁵ Ix yac'an q'uen tumin eb' ajc'ol chi' d'a juntzañ eb' yajal ac'b'iloch yuj viñ sreyal Persia d'a scal eb', yic smontaj eb', yic vach' scachoch vaan eb' israel chi' eb' d'a jun munlajel chi'. Ichañej chi' ix yutej sb'a eb' ayic ayoch viñaj Ciro reyal d'a Persia, masanto ayic ix och viñaj Darío reyal. ⁶ Ayic ix schaanpaxel yich viñaj Asuero yac'an reyal, ix ac'vipax queja eb' ajc'ol chi' d'a spatic eb' cajan d'a Judá yed' d'a Jerusalén. ⁷ Añejtona' ayic ayoch viñaj Artajerjes reyal d'a Persia, ix slajtiej sb'a viñaj Bislam, viñaj Mitrídates, viñaj Tabeel yed' pax juntzañxo eb' viñ yetb'eyum eb' viñ. Ix stz'ib'ejb'at juntzañ lolonel eb' viñ d'a viñ rey chi'. A d'a ti' arameo ix tz'ib'chaj ch'añ uum chi'. ⁸ Axo viñaj Rehum viñ sat yajal eb' soldado yed' viñaj Simsai viñ tz'ib'um, ix stz'ib'ejpaxb'at junxo carta eb' viñ d'a viñaj rey Artajerjes chi'. ⁹ Aton jun carta tic ix yac'b'at eb' viñ chavañ chi' yed' eb' viñ yajal yaj yed' eb' viñ yed' eb' viñ ay yopisio cotnac d'a Persia yed' eb' ic'b'ilcot d'a Erec, d'a Babilonia, d'a Susa, d'a yol smacb'en Elam ¹⁰ yed' d'a juntzañxo nación. Aton eb' ic'b'ilcot d'a schoñab' yuj viñaj Asnapar, viñ yac'nac yajalil d'a Asiria to nivan yelc'ochi. Ix ul ac'jican eb' yuj viñ d'a choñab' Samaria yed' d'a juntzañxo choñab' d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates. ¹¹ Ix yalanb'at eb' viñ icha tic:

Mamin rey Artajerjes, a oñ a checab' oñ cajan oñ d'a

stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates, sco tz'ib'ej jun uum tic d'ayach:

¹² Mamin rey, scalb'at d'ayach to a eb' judío ac'b'il meltzaj d'a yol a macb'en, ix javi eb' d'a Jerusalén tic. Van sb'oanxiq'ue jun choñab' eb', jun pit yutejnac sb'a. Toxo ix syamoch eb' sb'oanxiq'ue smuroal, vanxo sb'oel yuj eb'.

¹³ Mamin rey, scac'anpax ojtaquejeli, tato ol b'ochajxiq'ue jun choñab' tic yed' smuroal, a juntzañ anima tic mañxo ol yac' q'uen tumin eb' syac'taxon d'ayach yed' q'uen tumin sc'anel eb' d'a eb' tz'ec' d'a a macb'en tic. Yuj chi' mañxo ol c'och q'uen tumin chi' d'ayach.

¹⁴ Yujto a oñ tic mamin rey, ayoñ och ach cac'an servil, malaj co gana to icha chi' ol ach utajoc, yuj chi' scalb'at juntzañ tic d'ayach.

¹⁵ Saychajocab' iljoc b'aj molb'ab'il tas tz'ib'ab'ilcan yuj eb' a mam icham. Ata' ol il yuj tas scalb'at tic, ol ojtacaneli to a jun choñab' tic te chuc, ay smay eb' d'a juntzañxo eb' rey yed' d'a juntzañxo nación. Yuj schucal eb', ix satjiel schoñab' eb' tic. ¹⁶ Yuj chi' mamin rey, scalb'at d'ayach, tato sb'ochajxiq'ue jun choñab' tic yed' smuroal, mañxa alan ic d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates tic, xchib'at eb' vii.

Ix spac vii rey tas ix yalb'at eb' vii

¹⁷ Ix lajvi chi', ix yac'ancot spac slolonel eb' vii chi' viiñaj rey Artajerjes chi' icha tic: Ach sat yajal Rehum yed' ach Simsai tz'ib'um yed' eb' vii ayoch eyed'oc d'a Samaria yed' d'a juntzañxo choñab' d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates chi', svac' statzil e c'ool.

¹⁸ A tas ix eyalcot d'ayin, vach' ix aj yavtaj vab'i. ¹⁹ Ix in chec saychaj ilchajoc, icha ix eyala'. Ix ilchaji to a eb' anima cajan d'a Jerusalén chi', te pit ix yutejñej sb'a eb' d'a eb' rey ec'naxo. ²⁰ A d'a yic chi' ay eb' sreyal Jerusalén te tec'an, a eb' ix ac'an mandar d'a lum luum d'a stojolal

b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates chi'. Ix yac' q'uen tumin eb' anima d'a eb' yuj stupan eb' b'aj cajan chi'. ²¹ Yuj chi' alec d'a juntzañ vinac chi' to svanaj eb' smunlaji, mocab' b'ochajxiq'ue jun choñab' chi', masanto a in ol vala'. ²² Mañ toñejoc tzeyiloch jun chi' yic vach' max te ixtaxel yol in macb'en chi', xchicot viñ rey chi'.

²³ Axo yic ix avtaj tas ix yalcot viñaj Artajerjes chi' d'a yichañ viñaj Rehum, viñaj Simsai yed' d'a yichañ eb' viñ ajun yed' eb' viñ, elañichamel ix javi eb' viñ d'a Jerusalén. Ix ul yac'an pural eb' judío eb' viñ yoch vaan smunlaji.

Ix el yich sb'ochajxi stemplo Jehová

²⁴ Yuj schucal eb' ajc'ol chi', ix och vaan sb'ochajxiq'ue scajnub' Dios d'a Jerusalén tic, masanto d'a schab'il ab'il yoch viñaj Darío rey d'a Persia.

5

¹ A eb' viñ schecab' Jehová Dios, aton viñaj Hageo yed' viñaj Zacarías yuninal viñaj Iddo, ix och ijan eb' viñ yalan d'a eb' aj Judá yed' d'a eb' aj Jerusalén, tas syal Jehová Dios d'a eb'. ² Yuj chi', ix och viñaj Zorobabel yuninal viñaj Salatiel yed' viñaj Jesúa yuninal viñaj Josadac d'a munlajel junelxo yic sb'ochajxiq'ue scajnub' Dios chi'. Ix och eb' viñ schecab' Dios chi' yiptzitan eb'. ³ Axo pax viñaj Tatnai yajal d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates, viñaj Setarboznai yed' eb' viñ yetb'eyum sb'a yed' eb' viñ, ix ulec' eb' viñ yal icha tic: ¿Mach ix alan d'ayex yuj chi' tze b'oxiq'ue jun nivan pat tic, tzeyac'anoch ste'al? ⁴ ¿Tastac sb'i eb' sb'oan jun nivan pat tic? xchi eb' viñ. ⁵ Palta a Dios ix och val yed' eb' israel scuchb'an jun munlajel chi', yuj chi' maj cachjioch vaan eb' munlajvum yuj viñ yajal chi' yed' eb' ajun yed'oc. Añejto ix stz'ib'ejb'at juntzañ lolonel eb' viñ d'a viñaj rey Darío, ix stañvan eb' viñ tas ol aj spacan viñ.

⁶ Aton scopiail tas ix stz'ib'ejb'at viñaj Tatnai, viñaj Setar-boznai yed' pax juntzañxo eb' viñ yetyajalil eb' viñ d'a viñaj rey Darío chi'. ⁷ Ix yalan eb' viñ icha tic:

Mamin rey, junc'olalocab' aji. ⁸ A val jun tic scac' ojtaquejeli: Ix oñ xid'ec' d'a Judá, ix quilani to van sb'ochajxi scajnub' jun Dios nivan yelc'ochi. Van yac'anoch q'uen nivac q'ueen eb' tzeyb'il d'ay yed' te te' tz'ec' pax d'a yib'añ q'ueen. Te yelc'olal smunlaj eb', vanxo sb'o yuj eb'. ⁹ Ix co c'amb'ej d'a eb' scuchb'an munlajel chi' mach ix alani sb'oan jun munlajel chi' eb' yed' yac'anoch te te' chi' eb' d'ay. ¹⁰ Ix co c'amb'ejpax cab'i tastac sb'i eb' scuchb'an eb' chi', yic sco tz'ib'anb'at d'ayach calani. ¹¹ Ix yalan eb' d'ayoñ tob' tz'och eb' ejmelal d'a sDiosal satchaañ yed' sat lum tic, yuj chi' van sb'oanxiq'ue jun spat chi' eb', jun sb'onac jun nivan rey d'a Israel d'a peca'. ¹² Ix yalan eb' to a eb' smam yicham eb' tzuntzannaccot yoval sc'ol sDiosal satchaañ chi', yuj chi' a ac'annacoch eb' d'a yol sc'ab' viñaj Nabucodonosor sreyal Babilonia, yiñtilal eb' caldeo. A viñ pojannac em jun pat chi', yic'annacb'at eb' anima viñ d'a Babilonia chi'. ¹³ Axob' d'a b'ab'el ab'il yoch viñaj Ciro reyal d'a Babilonia chi', ix ab' schecan viñ b'ochajxiq'ue jun pat chi'.

¹⁴ Añejtona' yic'nac ab' b'at juntzañ yamc'ab' nab'a oro, nab'a plata ay d'a yol scajnub' Dios d'a Jerusalén viñaj Nabucodonosor chi'. Yac'annac och viñ d'a yol stemplo sdiosal d'a Babilonia chi'. Axob' viñaj rey Ciro ix ac'an juntzañ yamc'ab' chi' d'a viñaj Sesbasar, viñ ix yac'och viñ yajalil d'a Jerusalén. ¹⁵ Ix ab' yalan viñ to syic'b'at juntzañ yamc'ab' chi' viñ d'a Jerusalén chi' masanto yic sb'ochajxiq'ue scajnub' Dios chi' b'aj aytaxoni. ¹⁶ Ayic ix c'och viñaj Sesbasar d'a Jerusalén chi', ix yac'anem yich stemplo Dios chi' viñ. Atax ta' ix chael yich sb'ochajxi, palta manto b'oel-laj ticnaic.

¹⁷ A ticnaic mamin rey, tato vach' scan jun tic d'ayach, saychajocab' ilchaj b'ajtac tz'ib'ab'il tastac yic eb' rey d'a spalacio eb' d'a Babilonia chi', tato yel to a viñaj rey Ciro chi' ix checan b'ochajxi stemplo Dios d'a Jerusalén chi', mato maay. Slajvi chi' tzalan cab'i tas tz'aj a naan d'a yib'añ jun tic, xchib'at eb' viñ.

6

¹ Yuj chi' ix yalan viñaj rey Darío chi' to saychaj tastac tz'ib'ab'il b'aj sic'b'ilcan tastac d'a Babilonia. ² Palta a d'a yol palacio d'a choñab' Ecbatana, d'a yol yic Media, ata' ix ilchaj jun tas tz'ib'ab'ilcan chi', b'aj syal icha tic:

³ A d'a b'ab'el ab'il yoch viñaj Ciro reyal, ix yalan viñ icha tic: B'ochajocab'xi scajnub' Dios d'a Jerusalén.

Vach' tz'aj yem yich sb'ochajxiq'uei yic a d'a yool tz'ac'chaj silab'. 27 metro tz'ajq'ue schaañil, 27 metro tz'ajpax yol schiquin. ⁴ Ox tzol q'uen nivac q'uen tzeyb'il tz'och d'ay, jun tzol pax te te' ac'to tz'ec' d'a yib'añ q'ueen. Axo q'uen tumin ol c'anchajoc, a b'aj smolchaj masanil q'uen tumin d'a yol in macb'en, ata' tz'elta q'ueen. ⁵ Axo juntzañ yamc'ab' nab'a oro yed' plata ic'b'ilocot d'a yol templo d'a Jerusalén yuj viñaj Nabucodonosor d'a Babilonia tic, ic'chajocab' meltzaj d'a Jerusalén chi', tz'ac'chajcanoch d'a yol templo chi', d'a b'ajtaxon ayeq'ui, xchi viñ, xchi jun checnab'il chi'.

⁶ Ix lajvi chi', ix yalancot viñaj rey Darío chi' icha tic: Ach Tatnai yajal d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates yed' ach Setar-boznai yed' ex yetyajalil eb' viñ:

B'esequel e b'a d'a Jerusalén chi'. ⁷ Mañ eyamoch vaan viñ yajalil eb' israel yed' eb' scuchb'an munlajel yic sb'ochajxi scajnub' Dios b'ajtaxon ay yed'tal. ⁸ A in svala' to tzex colvaj yed' eb' scuchb'an eb' van sb'oanxi scajnub' Dios chi'. A d'a q'uen tumin syac' eb' cajan d'a stojolal

b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates, ata' tz'elta q'uen sc'anchaj d'a munlajel chi'. Mocab' ec' tiempo yac'chaj q'ueen, yic vach' max och vaan munlajel chi'. ⁹ Masanil tas tz'och yopisio d'a junjun c'u, mocab' yac' palta d'a eb' sacerdote ayec' d'a Jerusalén, icha tz'aj sc'anan eb': Noc' quelemtac vacax, noc' ch'ac calnel, noc' yunetac calnel, yic süusjitz'a noc' silab'il d'a sDiosal satchaañ. Mocab' yac'pax palta ixim trigo, atz'am atz'am, vino yed' aceite, ¹⁰ yic tz'ac'ji silab'il d'a Dios, yic sc'anji in q'uinal yed' val vuninal.

¹¹ A in svalpaxi, tato ay mach max c'anab'ajan tas sval tic, tz'ic'chajelta junoc spatزاب'il spat, sjoychajem d'a yol luum, axo ta' tz'ac'jiq'ue locan. Axo spat chi' sjuchajemi, tz'ochcan yed'taloc b'aj b'at tzajoc anima. ¹² A Dios ix sic'anel Jerusalén chi' yic tz'och ejmelal d'ay ta'. Yuj chi' aocab' satanel eb' rey yed' smacb'en eb' stenane' jun lolonel sval tic, ma eb' tz'ixtanb'at scajnu' Dios d'a Jerusalén chi'. A in Darío in svac' jun checnab'il tic, yovalil sc'anab'ajaj masanil d'a elañchamel, xchi viñ rey chi'.

Ix lajvi sb'o templo

¹³ A viñaj Tatnai yed' viñaj Setar-boznai yed' eb' viñ yetyajalil eb' viñ, ix sc'anab'ajej eb' viñ icha ix aj yalancot viñaj rey Darío chi'. ¹⁴ Yuj chi', a eb' israel scuchb'an jun munlajel chi', ix yal smunlaj eb' yic sb'oanxiq'ue templo chi' eb' icha ix aj yalan eb' viñ schecab' Dios, aton viñaj Hageo yed' viñaj Zacarías yuninal viñaj Iddo. Ix b'uel templo chi' icha ix aj yalan Jehová sDiosal Israel, icha pax ix aj yalan eb' viñ sreyal Persia, aton viñaj Giro, viñaj Darío yed' viñaj Artajerjes. ¹⁵ Ayic ox'e' c'ualxo yoch uj Adar yic svaquil ab'il yoch viñaj Darío reyal d'a Persia, ata' ix b'uel templo chi'.

¹⁶ Axo eb' israel, eb' sacerdote, eb' levita yed' masanil eb' ix xid'ec' d'a Babilonia, ix yac'och q'uiñ eb' yic tza-

lajc'olal yuj scajnub' Dios chi'. ¹⁷ A d'a jun tiempoal chi', ix yac' juntzañ silab' tic eb': 100 noc' quelemtac vacax, 200 noc' ch'ac calnel, 400 noc' yunetac calnel yed' lajchavañ noc' mam chiva. Junjun noc' chiva chi' yic junjun macañ yiñtilal eb' israel, yic stupchaj smul eb' masanil. ¹⁸ Ix lajvi chi', ix ac'jioch eb' sacerdote d'a stzolah d'a yopisio. Ix ac'jipaxoch junjun macañ eb' levita d'a yopisio d'a scajnub' Dios d'a Jerusalén chi', icha yajcan d'a ley Moisés.

¹⁹ Añejtona' pax eb' xid'naquec' d'a Babilonia, ix yac'och q'uiñ eb' yic snaancot eb' ayic yelnac eb' smam yicham eb' d'a Egipto d'a 14 yoch b'ab'el uj. ²⁰ Axo eb' sacerdote yed' eb' levita, ix sacb'itej sb'a eb' icha yalan ley. Ayic vach'xo yaj eb', ix yac'an noc' silab' yic q'uiñ chi' eb' yuj masanil eb' ix xid'ec' d'a Babilonia chi', aton eb' yetsacerdoteal eb' yed' eb' yetlevitail eb'. ²¹ Masanil eb' israel ix xid'ec' d'a Babilonia chi', ix chi' noc' silab' yic q'uiñ chi' eb', yed' eb' ix yiq'uel sb'a d'a schucal juntzañ ch'oc choñab'il cajan d'a slac'anil. Junñej ix yutej sb'a eb' yed' eb' israel yic tz'och eb' ejmelal d'a Jehová sDiosal Israel chi'. ²² Uque' c'ual ix och q'uiñ yic ixim pan malaj yich yuj eb' d'a tzalajc'olal, yujto a Jehová ix ac'anoch tzalajc'olal chi' d'a spensar eb'. A' ix q'uexanpax spensar viñ sreyal Persia,^{6.22} yuj chi' ix colvaj viñ yic sb'ochajxi scajnub'.

7

Ix c'och viñaj Esdras d'a Jerusalén

¹⁻⁵ Ayic ayoch viñaj Artajerjes reyal d'a Persia, ay jun viñ scuchan Esdras. A sb'i eb' smam yicham viñ, aton tic: Viñaj Seraías, viñaj Azarías, viñaj Hilcías, viñaj Salum, viñaj Sadoc, viñaj Ahitob, viñaj Amarías, viñaj Azarías,

6.22 ^{6.22} Sreyal Asiria xchi d'a juntzañ copia d'a hebreo.

viñaj Meraiot, viñaj Zeraías, viñaj Uzi, viñaj Buqui, viñaj Abisúa, viñaj Finees, viñaj Eleazar yed' viñaj Aarón viñ b'ab'el sacerdote. ⁶ A viñaj Esdras chi', c'ayb'um viñ d'a sc'ayb'ub'al Jehová sDiosal Israel, aton c'ayb'ub'al yac'nac Jehová d'a viñaj Moisés. Masanil tas ix sc'an viñ, ix yac' viñaj rey Artajerjes chi' d'a viñ, yujto a Jehová ayoch yed' viñ. Ix lajvi chi' ix paxta viñ d'a Babilonia. ⁷ Ayic yuquil ab'il yoch viñaj Artajerjes chi' reyal, ix javi viñaj Esdras chi' d'a Jerusalén tic yed' jun ñilañ eb' yetisraelal, aton eb' sacerdote, eb' levita sb'itani yed' eb' stañvan puerta yed' eb' smunlaj d'a templo. ⁸⁻⁹ Ayoch Dios yed' viñaj Esdras chi', yuj chi' ix cot viñ d'a Babilonia d'a b'ab'el c'u yic b'ab'el uj, d'a yuquil ab'il yoch viñaj Artajerjes chi' reyal. Ix javi viñ yed' eb' ajun yed'oc d'a Jerusalén tic d'a b'ab'el c'u yic yoil uj, añeja' d'a yuquil ab'il chi'. ¹⁰ Te ayoch d'a spensar viñaj Esdras chi' sc'ayb'an val sc'ayb'ub'al Dios, sb'eyb'alan viñ yed' sc'ayb'anpax eb' yetisraelal viñ d'a jun c'ayb'ub'al chi'.

¹¹ Aton scopiail schecnab'il viñaj rey Artajerjes tic ix yac' d'a viñaj sacerdote Esdras, c'ayb'um d'a sc'ayb'ub'al Jehová yed' schecnab'il ac'b'il d'a eb' yetisraelal:

¹² A in Artajerjes in, yajal vaj d'a juntzañxo eb' rey, svac' stzatzil a c'ool ach Esdras, sacerdote ach, c'ayb'um ach pax d'a sc'ayb'ub'al sDiosal satchaañ.

¹³ Toxo ix valel d'a masanil eb' etisraelal, eb' sacerdote yed' eb' levita ayec' d'a yol in macb'en tic, tato syal sc'ol eb' sb'at d'a Jerusalén chi' ed'oc, b'atocab' eb'. ¹⁴ A in tic yed' ucvañ eb' tz'ac'an in razón, tzach cac'b'at ila' tas val yaj Judá yed' Jerusalén chi', van am sc'anab'ajan schecnab'il e Diosal ayec' d'a yol a c'ab' chi' eb'. ¹⁵ A q'uen plata yed' q'uen oro tz'el d'a co c'ool cac'anb'at d'ayach, ic'b'at q'uen d'a e Diosal a ex israel ex chi', aton jun ay scajnub' d'a Jerusalén chi'. ¹⁶ Tzic'anpaxb'at masanil

q'uen plata, q'uen oro ix a cha d'a eb' anima d'a yol yic Babilonia yed' jantac tas tz'el d'a sc'ol eb' etisraelal yed' eb' sacerdote yac'an yuj scajnub' e Diosal chi'. ¹⁷ A yed' q'uen tumin chi' tza man noc' vacax, noc' ch'ac calnel, noc' yunetac calnel yed' juntzañxo tastac tz'ac'ji yed' noc', aton ixim trigo, ixim cebada, vino yic tz'ac'ji juntzañ chi' silab'il d'a yib'añ altar d'a scajnub' e Diosal chi'. ¹⁸ Axo jantacto q'uen oro yed' q'uen plata scani, ol xo eyila' tas b'aj vach' syal yoch q'ueen, icha syal tas sgana e Diosal chi'. ¹⁹ Axo pax masanil yamc'ab' ix ac'ji d'ayach yic sc'anchaji yic tz'och ejmelal d'a scajnub' e Diosal chi', a ach val lac'an tzac' d'a a Diosal d'a Jerusalén chi'.

²⁰ Yalñej junocxo tas ay tz'och eyuuj d'a scajnub' e Diosal chi', syal e c'anelta stojol d'a viñ smolan q'uen tumin d'a yol in macb'en. ²¹ A in rey Artajerjes in tic sval d'a masanil eb' molum tumin d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a Éufrates: Masanil tas sc'an viñaj Esdras viñ sacerdote, viñ c'ayb'um pax d'a sc'ayb'ub'al sDiosal satchaañ, elañchamel tzeyac' d'a viñ. ²² Syal eyac'an 75 quintaloc q'uen plata, 300 quintaloc ixim trigo, 550 galónoc vino, 550 galónoc aceite yed' jantac atz'am atz'am sc'an viñ.

²³ Masanil tas sc'an sDiosal satchaañ yuj scajnub', elañchamelocab' tz'ac'chaji, yic vach' max cot yoval sc'ol d'a vib'añ yed' d'a yib'añ eb' val vuninal yed' d'a yib'añ masanil in macb'en. ²⁴ Tzeyojtacaneli to max yal-laj e c'anan q'uen tumin d'a eb' sacerdote, d'a eb' levita sb'itani yed' d'a eb' tañvum puerta yed' d'a eb' smunlaj d'a stemplo Dios chi', aton q'uen syac' eb' d'ayin, ma juntzañxo q'uen mol tumin.

²⁵ A achxo pax tic ach Esdras, ato a' a jelanil ac'b'il yuj a Diosal, ac'och eb' juez yed' eb' yajal. A eb' ol b'oan tas snib'ej eb' anima cajan d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a

a' Éufrates chi'. A eb' tz'och yopisio chi', yovalil yojtac sc'ayb'ub'al a Diosal chi' eb', axo eb' mañ ojtannacoc jun, tza c'ayb'ej eb'. ²⁶ Axo mach max c'anab'ajan schecnab'il a Diosal chi' yed' in checnab'il a in rey in tic, elañchamel tz'ac'jioch chamel d'a yib'añ, mato tz'ic'chajel d'a yol choñab' chi', ma tz'ic'chajec' tastac ay d'ay, ma tz'ochcan d'a preso, xchi viñ rey chi'.

Slesal viñaj Esdras

²⁷ Ix lajvi chi', ix lesalvi viñaj Esdras icha tic: Alchajocab' vach' lolonel d'a Jehová co Diosal, aton sDiosal eb' co mam quicham, yujto a' ix ac'an sna' viñ rey chi' to nivan yelc'och scajnum' d'a Jerusalén. ²⁸ Yuj svach'c'olal Jehová, vach' in d'a yichañ viñ rey chi' yed' d'a eb' tz'ac'an srazón viñ yed' d'a sat masanil eb' nivac yajal ayoch yed' viñ. Yuj scolval Jehová ix in tec'b'ej in b'a in molb'an masanil eb' yajal yaj d'a junjun macañ eb' vetisraelal, yic smeltzaj eb' ved'oc, xchi viñaj Esdras chi'.

8

A sb'i eb' meltzajnac yed' viñaj Esdras

¹ A eb' viñ yajal ix cot ved' d'a Babilonia ayic ayoch viñaj Artajerjes reyal, aton sb'i eb' viñ tic icha tas yaj stz'ib'chaj eb' viñ d'a junjun yiñtilal:

²⁻¹⁴ Aton viñaj Gersón, d'a yiñtilal viñaj Finees. Viñaj Daniel, d'a yiñtilal viñaj Itamar. Viñaj Hatús, d'a yiñtilal viñaj Secanías, d'a yiñtilal viñaj David. Viñaj Zacarías, d'a yiñtilal viñaj Paros, 150 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Elioenai yuninal viñaj Zeraías, d'a yiñtilal viñaj Pahat-moab, 200 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Secanías yuninal viñaj Jahaziel, d'a yiñtilal viñaj Zatu, 300 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Ebed yuninal viñaj Jonatán,

d'a yiñtilal viñaj Adín, 50 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Jesaías yuninal viñaj Atalías, d'a yiñtilal viñaj Elam, 70 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Zebadías yuninal viñaj Micael, d'a yiñtilal viñaj Se-fatías, 80 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Obadías yuninal viñaj Jehiel, d'a yiñtilal viñaj Joab, 218 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Selomit yuninal viñaj Josifías, d'a yiñtilal viñaj Bani, 160 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Zacarías yuninal viñaj Bebai, d'a yiñtilal viñaj Bebai, 28 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. Viñaj Johanán yuninal viñaj Hacatán, d'a yiñtilal viñaj Azgad, 110 eb' viñ vinac ajun yed' viñ. A viñaj Elifelet, viñaj Jeiel yed' viñaj Semaías d'a scal yiñtilal viñaj Adonicam, tzac'anxo ix meltzaj eb' viñ yed' 60 eb' viñ vinac. Viñaj Utai yed' viñaj Zabud, d'a yiñtilal viñaj Bigvai, 70 eb' viñ vinac ajun yed' viñ.

A eb' viñ ix munlaj d'a templo

¹⁵ A in Esdras in tic, ix in molb'ej eb' vetchoñab' tic d'a sti' jun a a' scuchan Ahava, oxe' c'ual oñ ec' ta'. Ix in sayanec' eb' levita d'a scal eb' anima chi' yed' d'a scal eb' sacerdote, malaj junoc eb' ix ilchaj vuuj. ¹⁶ Ix in checanb'at viñaj Eliezer, viñaj Ariel, viñaj Semaías, viñaj Elnatán, viñaj Jarib, viñaj Elnatán, viñaj Natán, viñaj Zacarías yed' viñaj Mesulam. A eb' viñ tic nivac yelc'och eb' viñ yed' pax eb' viñ c'ayb'um, aton viñaj Joiarib yed' viñaj Elnatán. ¹⁷ Ix in checb'at eb' viñ yal d'a viñaj Iddo, yajal d'a jun lugar scuch Casifia yed' d'a masanil eb' ayec' yed' viñ ta', aton eb' yiñtilal eb' munlajnac d'a stemplo Dios to scheccot eb' anima eb' yic scolvaj eb' qued'oc d'a scajnub' co Diosal. ¹⁸ Yuj scolval Dios ix ic'chajcot viñaj Serebías yuj eb' viñ, yujto a viñ chi' te jelan viñ, yiñtilal

viñ jun viñ levita scuchan Mahli. A viñaj Serebías chi', ix cot viñ yed' eb' yuninal yed' eb' yuc'tac, 18 eb' d'a smasanil. ¹⁹ Ix yic'anpaxcot viñaj Hasabías eb' viñ yed' viñaj Jesaías yed' pax yuninal eb' viñ yed' eb' sc'ab'yoc eb' viñ, 20 eb' d'a smasanil, yiñtilal eb' viñaj Merari.

²⁰ Ix javipax 220 eb' yiñtilal eb' munlajnac d'a templo, eb' ac'b'ilcanoch yuj viñaj rey David yed' eb' scuchb'an eb' levita d'a yopisio. Masanil juntzañ eb' tic, tz'ib'ab'il sb'i eb'.

²¹ Ix lajvi chi', ix valani to tzoñ och d'a tzec'ojc'olal d'a sti' a' nivan Ahava chi', yic vach' sco cha co mulej co chucal d'a yichañ co Diosal, sco c'ananpax d'ay to tzoñ yic'b'at d'a vach'il yed' eb' cuninal yed' masanil tas ay d'ayoñ. ²² Ix in q'uixvi in c'anan eb' soldado d'a viñ rey, aton eb' sb'ey d'a yoc yed' eb' ayq'ue d'a yib'añ chej, yic tzoñ stañvan eb' d'a eb' ajc'ol d'a yoltac b'e, yujto toxo ix cal d'a viñ rey chi' to a co Diosal stañvan masanil mach tz'ac'anoch yipoc sc'ool, palta scot yoval, syac'ancot yaelal d'a yib'añ mach max c'anab'ajani. ²³ Yuj val chi', ix oñ och d'a tzec'ojc'olal, ix co c'anan d'a Dios to tzoñ stañvej. Ix yab' val tas ix cal chi'.

²⁴ Ix lajvi chi', ix in sic'anel lajchavañ eb' viñ sat yaj d'a eb' viñ sacerdote: Aton viñaj Serabías, viñaj Hasabías yed' lajuñvañxo eb' viñ. ²⁵⁻²⁷ Ix lajvi chi', ix vechtan juntzañ silab' ix ac'chaj yuj sb'ochajxi stemplo co Diosal, ix in pucanb'at d'a lajchavañ eb' viñ sacerdote ix in siq'uel chi'. A juntzañ silab' chi', ay q'uen plata, q'uen oro yed' juntzañ yamc'ab' ix yac' viñ rey yed' eb' tz'ac'an srazón viñ yed' eb' ay yopisio yed' viñ yed' pax tastac ix yac' eb' quetisraelal ayec' ta'. A d'a smasanil, ay 500 quintal q'uen plata. Yed' juntzañxo yamc'ab' nab'a plata, 75 quintal yalil yed' 75 quintal q'uen oro yed' pax 20 uc'ab' oro, 17

libra yalil yed' chab'xo yamc'ab' bronce te vach' yaj sb'oi, lajan stojol icha yamc'ab' oro.

²⁸ Ix lajvi chi', ix valan d'a eb' viñ icha tic: A ex tic sic'b'il exxo el yicoc Jehová yed' juntzañ q'uen oro, q'uen plata yed' masanil yamc'ab' ix siaj d'a Jehová co Diosal yed' eb' co mam quicham. ²⁹ Tze tañvej val q'ueen masanto ol echtaj q'uen d'a yoltac scuartoal templo d'a Jerusalén d'a yichañ eb' yajalil eb' sacerdote yed' eb' levita yed' eb' yajal yaj d'a scal eb' quetisraelal, xin chi d'a eb' viñ. ³⁰ Yuj chi' a eb' viñ sacerdote yed' eb' viñ levita chi', ix schaan masanil q'uen silab' eb' viñ yed' juntzañ yamc'ab' ix echtaj chi' d'a yol sc'ab' eb' viñ yic syic'anb'at eb' viñ d'a scajnub' co Diosal d'a Jerusalén.

³¹ Ayic slajchavil c'ual d'a b'ab'el uj, ix oñ el d'a sti' a' Ahava chi', ix oñ cot d'a Jerusalén tic. A co Diosal ix oñ colan d'a eb' ajc'ool yed' d'a eb' elc'um d'a yoltac b'e. ³² Ayic ix oñ javi d'a Jerusalén tic, oxe' c'ual ix quic' quip. ³³ Axo d'a schañil c'ual jun, ix oñ b'at d'a scajnub' co Diosal yic tz'echtaj q'uen plata yed' q'uen oro yed' jantac yamc'ab' yic scajnub' co Diosal chi'. Ix lajvi chi', ix ac'chaj d'a viñ sacerdote scuchan Meremot yuninal viñaj Urías. Aypaxec' viñaj Eleazar yuninal viñaj Finees yed' viñ yed' juntzañxo eb' viñ levita, aton viñaj Jozabad yuninal viñaj Jesúa yed' viñaj Noadías yuninal viñaj Binúi. ³⁴ A d'a jun c'u chi', ix echtaj q'ueen, ix b'ischajpax q'uen smasanil, tz'acan yaj q'ueen. Icha chi' ix aj stz'ib'chajcan q'ueen smasanil.

³⁵ Ix lajvi chi', masanil eb' ix jax d'a Babilonia, ix yac'an noc' silab' eb' stz'a smasanil d'a co Diosal a oñ israel oñ tic. Ix ac'chaj lajchavañ noc' quelemtac vacax cuuj co masanil, 96 noc' ch'ac calnel yed' 77 noc' quelemtac calnel. Ix ac'chaj pax lajchavañ noc' mam chiva silab'il yic tz'ac'ji tup mul. Masanil juntzañ chi' ix nüsjitz'a d'a

yichañ Jehová. ³⁶ Ix lajvi chi', ix ac'chaj b'aj tz'ib'ab'il shecnab'il viñ rey d'a eb' ayoch yajalil d'a stojolal b'aj tz'em c'u d'a a' Éufrates, yuj chi' a eb' ix colvaj qued'oc d'a munlajel d'a stemplo co Diosal.

9

Smul eb' choñab' yed' slesal viñaj Esdras

¹ Ayic ix lajvi juntzañ chi', ix javi jayvañ eb' yajal yaj d'a scal eb' quetchoñab' d'ayin, ix yalan eb' icha tic: Tziytum eb' quetisraelal yed' eb' sacerdote yed' pax eb' levita max yiq'uel-laj sb'a d'a scal eb' ch'oc choñab'il cajan d'a co choñab' tic, palta a schuc b'eyb'al eb' cananeo, eb' heteo, eb' ferezeo, eb' jebuseo, eb' amonita, eb' moabita, eb' egipcio yed' eb' amorreo, a chi' sb'eyb'alej eb'. ² A eb' chi' yed' eb' yuninal eb', van yic'lan sb'a eb' yed' eb' ix yisil eb' ch'oc choñab'il chi'. Yuj chi' a schoñab' Dios toxo ix somchaj yed' juntzañ anima chi'. A val eb' b'ab'el ix yac'och smul tic, aton eb' yajal yaj d'a co cal, xchi eb' d'ayin.

³ Ayic ix vab'an jun chi', ix in ñic'chitanb'at in pichul. Ix in tzucanel xil in jolom yed' xil in ti' yuj cusc'olal. Ix in em c'ojan, mañxo animaoc in aj ix vab'i. ⁴ Masanil eb' xiv yuj yoval sc'ol co Diosal yuj smul eb' quetisraelal, eb' janacxi d'a Babilonia, ix smolb'ej sb'a eb' ved'oc. C'ojan inñej emi, mañxo in animaoc svab'i, masanto d'a yorail tz'ac'ji silab' d'a yemc'ualil. ⁵ A val d'a jun rato chi', ix in q'ue vaan b'aj c'ojaninem chi', ñic'chimtac in pichul chi'. Ix in em cuman in lesalvi. Ix vic'anq'ue in c'ab' d'a yichañ Jehová in Diosal. ⁶ Ix valan icha tic: Ach in Diosal, tzin te q'uixvi d'ayach. Tzin somchaj chaañ. Maxtzac nachaj vuuj tas svutej valan in b'a d'ayach, yujto ix te ec' yib'añ co chucal. A co mul chi' ix q'uec'och d'a satchaañ. ⁷ Atax d'a stiempoal eb' co mam quicham, masanto ticnaic, te

ayoññej och co c'ulan chucal. Yuj co chucal ix oñ ac'jioch yed' eb' co reyal yed' eb' sacerdote d'a yol sc'ab' eb' sreyal juntzañxo nación. Ix oñ miljichamoc. Ix oñ ic'jib'at d'a ch'oc choñab'il. Ix elc'ajb'at tastac ay d'ayoñ, te q'uixvelal ix oñ ajcani, icha val caj ticnaic. ⁸ Palta ticnaic jun, ach Jehová co Diosal, yuj a vach'c'olal, ix oñ a col jayvañ oñ ayoñec' tic. Yuj chi' syal co cajnajxi d'a sat lum luum to ic yaj tic. A ach ix ac'xi co tzalajc'olal, ix ac'anpax co junc'olal b'aj checab' caji. ⁹ Vach'chom checab' caji, palta maj oñ actejcanlaj. Ix a ch'ox a vach'c'olal d'ayoñ d'a yichañ eb' sreyal Persia. Ix ac' co q'uinal yic ix co b'oanxiq'ue a cajnub' tic, yujto jub'ilemi. A ach tzoñ a tañvej d'a Judá yed' d'a Jerusalén tic.

¹⁰ Axo ticnaic, ach co Diosal, ¿tas val vach' calan d'ayach, yujto toxo ix och co mul? Maj co c'anab'ajej a checnab'il, ¹¹ aton a checnac yal eb' a checab', eb' tzach ac'an servil. A ach tic alnac d'ayoñ to junelñej te chuc sb'eyb'al juntzañ anima cajan d'a lum luum ol ac' quiquej, mañ jantacoc chucal sc'ulej eb' d'a yol smacb'en. ¹² Alannacpaxi to max yal-laj cac'an yic'laj sb'a eb' ix quisil yed' eb' yuninal eb'. Max yalpax yic'lan sb'a eb' cuninal yed' eb' ix yisil eb', max yalpax co colvaj d'a eb'. Alannaccani tato max co c'ulej juntzañ chi', vach' ol aj yelc'och co choñab' tic, ol cac'an tzalajb'oc co c'ool yuj a vach'c'olal, yic vach' scac'can lum luum tic smacb'enoc eb' quiñtilal d'a junelñej.

¹³ A val yuj co chucal ix och d'ayach, yuj chi' ix javi juntzañ yaelal tic d'a quib'añ, palta a ach tic, ach co Diosal, maj ac'och co yaelal icha tas smoj co chaani, quenñej yaelal chi' ix javi d'a quib'añ. Palta ix el val d'a a c'ool to pitzan jayvañoñxo tic. ¹⁴ Tato te chuc scutejxi co b'a d'ayach, tato squic'laj co b'a yed' juntzañ ch'oc animail te chuc sb'eyb'al chi', ol am te cot oval d'ayoñ, ol oñ a

sataneli, masanto mañxa junoc oñ ol oñ canoc.

¹⁵ Mamin Jehová, co Diosal ach a oñ israel oñ tic, te tojolñej tzutej a b'a d'ayoñ, yuj chi' ix to oñ can jayvañoñxo tic. Palta ina jantac co mul ix ochxi d'ayach, yuj chi' maxtzac co tec'b'ej co b'a coch d'a ichañ, xin chi d'a Jehová.

10

Ix ic'chajel eb' ix ix ch'oc choñab'il

¹ Yacb'an van slesalvi viñaj Esdras chi', van yoc' viñ sylanq'ueta smul eb' yetisraelal viñ, cumanem viñ d'a yichañ scajñub' Dios. Yacb'an chi', ix och oyan jun ñilañ eb' yetisraelal viñ d'a spatic, eb' viñ vinac, eb' ix ix yed' eb' unin. Ix te oc' val eb' yed' viñ. ² Ix lajvi chi', axo viñaj Secanías yuninal viñaj Jehiel d'a yiñtilal viñaj Elam, ix alan d'a viñaj Esdras chi' icha tic: A oñ tic maj co c'anab'ajej co Diosal, yujto ix quic'laj co b'a yed' eb' ix ix ch'oc choñab'il, palta jun, ayto val sb'onab'il jun tic d'ayoñ. ³ A ticnaic, scac' co ti', ol co chec pax eb' ix ch'oc choñab'il chi' yed' yune'. Ol co c'anab'ajan tas tzal chi' yed' tas syal eb' sc'anab'ajan schecnab'il Dios ed'oc, icha yalan checnab'il chi'. ⁴ Yuj chi' q'ueañ vaan, yujto a ach tic syal a b'oan yaj jun tic. Ol oñ colvaj ed'oc. Tec'b'ej a b'a a b'oan jun munlajel tic, xchi viñ.

⁵ Yuj chi' ix q'ue liñan viñaj Esdras chi', ix schecan viñ yac' sti' eb' yajalil eb' sacerdote, eb' levita yed' juntzañxo eb' yetisraelal eb' yic sc'anab'ajej eb' icha ix aj yac'an sti' chi'. ⁶ Ix lajvi chi' ix el viñaj Esdras chi' d'a yichañ scajñub' Dios chi', ix b'at viñ d'a scuarto viñaj Johanán yuninal viñaj Eliasib. Ata' ix ec' ac'val yuj viñ. Malaj jab'oc tas ix sva viñ, malaj pax tas ix yuq'uej viñ, yujto ix te cus sc'ol viñ yuj smul eb' ix jax d'a Babilonia chi'.

⁷ Ix lajvi chi', ix alchaji to a masanil eb' ay d'a Jerusalén yed' eb' ay d'a juntzañxo choñab' d'a yol yic Judá, aton eb' jaxnac chi', to smolb'ej sb'a eb' d'a Jerusalén chi'. ⁸ Ix smol alan eb' viñ yajal yed' eb' viñ ichamtac vinac to d'a schab'jial sc'och eb' anima chi', ix yalan eb' viñ icha tic: Tato ay eb' max javi d'a sc'ual chi', tz'ic'jiec' masanil tastac ay d'a eb', spechjiel eb' d'a scal eb' yetchoñab' chi', xchi eb' viñ. ⁹ Yuj chi', axo d'a jun c'u chi', aton d'a 20 yoch sb'aluñil uj, ix smolb'an sb'a masanil eb' viñ ay yopisio yic Judá yed' yic Benjamín d'a Jerusalén chi'. Ix em c'ojan eb' smasanil d'a yamaq'uil scajnuv' Dios. Ste ib'xi eb' yuj tas van yalchaj chi' yed' pax yuj jun ñab' ov yemi. ¹⁰ Ix lajvi chi', ix q'ue liñan viñaj sacerdote Esdras chi', ix yalan viñ d'a eb' icha tic:

—A ex tic ix och e mul yujto ix eyic'laj e b'a yed' eb' ix ix ch'oc choñab'il. Icha chi' ix aj svach' och co mul. ¹¹ A ticnaic, alecq'ueta e mul d'a yichañ Jehová sDiosal eb' co mam quicham, c'anab'ajejec tas snib'ej. Iq'uequel e b'a d'a scal eb' anima ch'oc choñab'il chi', tzeyactanpaxcan eb' ix ix, ix eyic'laj e b'a yed'oc d'a scal eb' chi', xchi viñ.

¹² Ix tac'vi eb' anima chi' smasanil, te chaañ ix yal eb' icha tic:

—Ol co c'anab'ajej icha tzal chi'. ¹³ Palta ina max ec'laj ñab' tic, max yal-laj co can d'a calle tic, yujto a jun tic, mañ jun chab'ñejoc c'ual ol yac' sb'oi, yujto te nivan oñ ix och co mul tic. ¹⁴ Vach' tato añej eb' yajal scan d'a tic yic sb'oan yaji, axo masanil eb' cajan d'a voltac co choñab', eb' ix yic'laj sb'a yed' eb' ix ch'oc choñab'il chi', syal sjavi eb' d'a junoc c'u to scan sc'ual. Aocab' eb' juez yed' eb' yichamtac vinaquil choñab' tz'ic'ancot eb'. Icha chi' ol co c'ulej co masanil, masanto ol yal stup yoval sc'ol co Diosal d'a quib'añ yuj tas ix co c'ulej tic, xchi eb'.

¹⁵⁻¹⁶ Masanil eb' ix jax d'a Babilonia chi', ix scha sc'ol eb' tas ix alchaj chi', palta añej viñaj Jonatán yuninal viñaj Asael yed' viñaj Jahazías yuninal viñaj Ticva yed' chavañ eb' viñ levita, aton viñaj Mesulam yed' viñaj Sabetai maj chaan sc'ool. Yuj chi' a viñaj sacerdote Esdras chi', ix yac'och juntzañ eb' viñ yajal viñ, aton eb' viñ yajal d'a scal eb' yiñtilal. Ix tz'ib'chajcan sb'i eb' viñ. Axo d'a b'ab'el c'ual yic slajuñil uj, ix smolb'an sb'a eb', yic sch'olb'itan junjun macañ eb'. ¹⁷ Axo d'a b'ab'el c'u yic b'ab'el uj, ata' ix lajvi sch'olb'itaj masanil eb' ix yic'laj sb'a yed' eb' ix ix ch'oc choñab'il chi'.

¹⁸ Aton sb'i eb' viñ ix yic'laj sb'a yed' eb' ix ch'oc choñab'il chi':

A d'a yiñtilal eb' sacerdote yed' d'a eb' sc'ab'yoc viñaj Jesús yuninal viñaj Josadac: Aton viñaj Maasías, viñaj Eliezer, viñaj Jarib yed' viñaj Gedalías. ¹⁹ A eb' viñ ix yac' val sti' schecan pax eb' ix ix chi'. Ix yac' junjun noc' ch'ac calnel eb' viñ silab'il d'a Dios yuj smul.

²⁰ A d'a eb' yiñtilal viñaj Imer: Aton viñaj Hanani yed' viñaj Zebadías.

²¹ D'a eb' yiñtilal viñaj Harim: Aton viñaj Maasías, viñaj Elías, viñaj Semaías, viñaj Jehiel yed' viñaj Uzías.

²² D'a eb' yiñtilal viñaj Pasur: Aton viñaj Elioenai, viñaj Maasías, viñaj Ismael, viñaj Natanael, viñaj Jozabad yed' viñaj Elasa.

²³ Axo d'a eb' yiñtilal eb' levita: Aton viñaj Jozabad, viñaj Simei, viñaj Kelaía, (scuchan pax Kelita) viñaj Petaías, viñaj Judá yed' viñaj Eliezer.

²⁴ Axo d'a scal eb' sb'itani: Aton viñaj Eliasib.

Axo d'a scal eb' tañvum puerta: Aton viñaj Salum, viñaj Telem yed' viñaj Uri.

²⁵ Axo d'a scal juntzañxo eb' quetisraelal, d'a eb' yiñtilal viñaj Paros: Aton viñaj Ramía, viñaj Jezías, viñaj Malquías,

viñaj Mijamín, viñaj Eleazar, viñaj Malquías yed' viñaj Benaía.

²⁶ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Elam: Aton viñaj Matanías, viñaj Zacarías, viñaj Jehiel, viñaj Abdi, viñaj Jeremot yed' viñaj Elías.

²⁷ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Zatu: Aton viñaj Elioenai, viñaj Eliasib, viñaj Matanías, viñaj Jeremot, viñaj Zabad yed' viñaj Aziza.

²⁸ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Bebai: Aton viñaj Johanán, viñaj Hananías, viñaj Zabai yed' viñaj Atlai.

²⁹ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Bani: Aton viñaj Mesulam, viñaj Maluc, viñaj Adaía, viñaj Jasub, viñaj Seal yed' viñaj Ramot.

³⁰ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Pahat-moab: Aton viñaj Adna, viñaj Quelal, viñaj Benaía, viñaj Maasías, viñaj Matanías, viñaj Bezaleel, viñaj Binúi yed' viñaj Manasés.

³¹ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Harim: Aton viñaj Eliezer, viñaj Isías, viñaj Malquías, viñaj Semaías, viñaj Simeón,

³² viñaj Benjamín, viñaj Maluc yed' viñaj Semarías.

³³ Axo d'a eb' yiñtilal viñaj Hasum: Aton viñaj Matenai, viñaj Matata, viñaj Zabad, viñaj Elifelet, viñaj Jeremai, viñaj Manasés yed' viñaj Simei.

³⁴⁻³⁷ Axo d'a yiñtilal viñaj Bani: Aton viñaj Madai, viñaj Amram, viñaj Uel, viñaj Benaía, viñaj Bedías, viñaj Quelúhi, viñaj Vanías, viñaj Meremot, viñaj Eliasib, viñaj Matanías, viñaj Matenai, viñaj Jaasai.

³⁸⁻⁴² Axo d'a yiñtilal viñaj Binúi: Aton viñaj Simei, viñaj Selemías, viñaj Natán, viñaj Adaía, viñaj Macnadebai, viñaj Sasai, viñaj Sarai, viñaj Azareel, viñaj Selemías, viñaj Semarías, viñaj Salum, viñaj Amarías yed' viñaj José.

⁴³ Axo d'a yiñtilal viñaj Nebo: Aton viñaj Jeiel, viñaj Matatías, viñaj Zabad, viñaj Zebina, viñaj Jadau, viñaj Joel yed' viñaj Benaía.

⁴⁴ Masanil juntzañ eb' viñ tic, ix yic'laj sb'a eb' viñ yed' eb' ix ix ch'oc choñab'il. Ay eb' viñ ayxo yuninal yed' eb' ix.

A Ch'an Biblia D'a Chuj San Mateo
The Holy Bible in the Chuj San Mateo language of Guatemala
La Santa Biblia en Chuj de San Mateo Ixtatán

copyright © 2007 Sociedad Bíblica de Guatemala

Language: Chuj de San Mateo Ixtatán (Chuj)

Dialect: Ixtatán

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2019 from source files dated 5 Mar 2019

43e98fca-30dd-583b-b172-dc26d705ee90